

WATER BERGEN IN HET BEESELS BROEK

▲ In het Beesels Broek worden natuurherstelmaatregelen uitgevoerd om het water langer in het gebied vast te kunnen houden. Foto Daan Bouten.

Wie afgelopen zomer in het Beesels Broek kwam, waande zich in de Sahara. Het was er deels kaal en door de aanhoudende droogte stooft het zand alle kanten op. Het is daarom nauwelijks voor te stellen dat Het Limburgs Landschap hier, samen met Waterschap Limburg, werkt aan vernattingsmaatregelen en natuurherstel. Toch is dat zo.

ONTGONNEN MOERAS

Het Beesels Broek is een oude Maasmeander. Lang geleden stroomde hier dus de Maas, die een laagte in de omgeving uitschuurde. Daardoor is het hier altijd laag en nat geweest. In de laagte vormde zich moeras en lange tijd was dit terrein voor de toenmalige bewoners onbegaanbaar. Toch is het de mens gelukt om deze gronden in gebruik te nemen. Midden door het gebied werd een ontwateringssloot

gegraven: de Huilbeek. Het Beesels Broek werd daarmee drooggelegd en daardoor werd het vanaf het begin van de 20^e eeuw mogelijk om er landbouw te bedrijven. Veelal was dat grasland, maar ook bosbouw, via teelt van populieren was mogelijk. Overtollig water werd zo snel mogelijk uit het broekgebied afgevoerd naar de Maas. Zo werden er op meer plekken in Limburg beken gegraven en werd onze provincie stukje bij beetje drooggelegd. Dit had ook nadelen. De grondwaterpeilen daalden, en de ooit natte natuur verdroogde. Als al het beekwater tijdens regenrijke perioden tegelijk in de Maas uitkomt, zorgt dit daar voor piekafvoeren, met stroomafwaarts hoogwatergevaar tot gevolg. Het is daarom goed dat het Beesels Broek door de overheid is aangewezen als natte natuurparel. Een bijzonder gebied waar de provincie Limburg

onder die noemer extra middelen beschikbaar stelt om water langer vast te houden.

WATER VASTHOUDEN

Waterschap Limburg gaat in het Beesels Broek de Huilbeek dempen, zodat water langer wordt vastgehouden. De omliggende graslanden worden hierdoor natter en we gaan dus terug in de richting van de vroegere moerassige situatie. Omdat de meeste graslanden in deze omgeving jarenlang zijn bemest, ligt er een zeer voedselrijk pakket grond op. Om te voorkomen dat deze meststoffen na de waterpeilverhoging in het hele Beesels Broek terecht komen, heeft het Limburgs Landschap de voedselrijke toplaag weggegraven. Arjan Ovaa, ecoloog bij Het Limburgs Landschap: "De combinatie van kwelwater uit Duitsland dat hier terug aan de oppervlakte komt

Het klimaat verandert. We hebben en krijgen te maken met meer en ergere piekbuien. De zomeroverstroming in Limburg van 2021 staat ons nog helder voor de geest. Daarnaast krijgen we te maken met ergere en langduriger droogtes. Ook afgelopen zomer was het weer raak, terwijl de periode 2018-2020 ook al erg droog was. Dat het steeds vaker te nat of te droog is, vergt dat we maatregelen treffen. Zodat Limburg klimaatrobuster wordt. Het Limburgs Landschap werkt daar graag aan mee.

en de verschraving van de bodem, biedt kansen voor soorten van natte schraallanden en vochtige hooilanden. In sommige delen van het Beesels Broek staan al zegge-soorten en dotterbloemen. Met de maatregelen worden de omstandigheden er alleen nog maar beter op. Deze soorten zullen zich verder kunnen uitbreiden, andere kunnen zich vestigen en de bloemrijkdom zal verder toenemen. De vestiging van nieuwe soorten helpen we een handje door maaisel met zaden uit een bloemrijke vochtige vegetatie uit te rijden op de geplagde percelen.”

DIJKAANLEG

“Bij het ontgraven van de voedselrijke grond komt 35.000 m³ grond vrij”, aldus Jan Leunissen, projectleider bij Het Limburgs Landschap. “Grond die voor de ontwikkeling van bloemrijke graslanden weliswaar ongeschikt is, maar die een paar kilometer verderop aan de Maas door het Waterschap dankbaar gebruikt kan worden voor de aanleg van een dijk.” In juli 2021 werd op deze plek met man en macht gewerkt om de huidige dijk te versterken en Beesel te beschermen tegen het hoogwater. “Het langer vasthouden van het water

in het Beesels Broek gaat verdroging tegen en het verbeteren van de dijk zorgen voor een betere bescherming tegen hoogwater; het verplaatsen van de grond zorgt hier voor een win-win situatie.”

TEGELWIPPEN

U kunt zelf ook meehelpen aan het langer vasthouden van water! In het Beesels Broek zorgen we er door het dempen van de Huilbeek voor dat water de kans krijgt om in de bodem te zakken en minder snel wordt afgevoerd naar de Maas. Dat proces wordt ook geholpen door de plantengroei, zowel in het bos als in het grasland, waardoor regenwater heel geleidelijk in de grond verdwijnt, en niet oppervlakkig afstroomt. De bodem is dus een soort vergiet. Tegels in uw eigen tuin en hemelwaterafvoer van daken zorgen echter juist voor een versnelde afvoer van water naar het riool en uiteindelijk naar de Maas. Door de hemelwaterafvoer af te koppelen en het water in uw tuin op te vangen, of door tegels te verwijderen kunt u zelf ook uw steentje bijdragen aan een klimaatbestendiger Limburg. Meer water krijgt immers zo ook hier de kans om in

de grond te zakken en zich bij het grondwater te voegen. Vaak zijn er bij gemeenten subsidies beschikbaar voor dergelijke maatregelen. Check de mogelijkheden binnen uw gemeente op <https://groene-subsidiewijzer.verbeterjehuis.nl>.

TEKST: DAAN BOUTEN

Dit project is mede mogelijk gemaakt door

provincie limburg

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

▲ Door de voedselrijke top laag af te graven kunnen er zich de komende jaren vochtige hooilanden ontwikkelen. Foto Daan Bouten.

▼ Van de herstelmaatregelen profiteren ook dotterbloemen die in het voorjaar de natte delen geel doen kleuren. Foto Henk Heijligers.

